

K životnému jubileu pani doc. RNDr. Zuzany Vitkovej, CSc.

Dňa 26. januára 2020 oslávila významné životné jubileum – 75 rokov – dlhoročná vysokoškolská učiteľka a vedecká pracovníčka Katedry galenickej farmácie Farmaceutickej fakulty UK v Bratislave doc. RNDr. Zuzana Vitková, CSc.

Jubilantka sa narodila v Hurbanove. Po maturite pokračovala v štúdiu na Farmaceutickej fakulte UK v Bratislave, ktorú v roku 1967 ukončila s vyznamenaním. Po promócii nastúpila na internú aspirantúru vo vednom odbore Galenickej farmácia. V prvom roku aspirantúry obhájila rigoróznú prácu a získala akademický titul RNDr. Experimentálnu časť svojej dizertačnej práce realizovala na Ústave experimentálnej farmakológie SAV. V roku 1970 dizertačnú prácu obhájila a získala vedeckú hodnosť kandidát farmaceutických vied (CSc.). Následne v roku 1971 absolvovala zahraničný študijný pobyt na univerzite v Szegede. V roku 1993 sa habilitovala vo vednom odbore Galenickej farmácia a pre tento odbor bola v roku 2004 ustanovená aj do funkcie mimoriadny profesor.

Od ukončenia vysokoškolského štúdia až doteraz je jej profesionálna aktivita úzko spojená s Katedrou galenickej farmácie FaF UK. Aj v rokoch 2003–2008, kedy stála na jej čele ako vedúca katedry, vyvinula maximálne úsilie pre jej materiálny, personálny a vedecký rozvoj.

Pani docentka Zuzana Vitková sa celoživotne intenzívne angažuje aj vo vedeckej práci. Vo funkcii zodpovedného riešiteľa úspešne viedla päť grantov VEGA z oblasti biogaleniky. Ako spoluriešiteľka sa podieľala aj na riešení ďalších štyroch grantových projektov a grantové úlohy aj oponuje. Pôsobila tiež ako členka medzinárodných programových výborov vedeckých konferencií v zahraničí (Central European Congress on Pharmaceutical Technology, Siofok 2005 a Central European Symposium on Pharmaceutical Technology and Biodelivery Systems, Ljubljana 2008, Graz 2010). Aktívne, formou vedeckých prednášok, sa zúčastnila aj na štyroch významných podujatiach International Symposium on Biopharmacy and Pharmacokinetics. V rokoch 1975–2009 pôsobila ako vedúca organizačného výboru a organizovala vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou „Technologické dni“ a bola členkou výboru Technologickej sekcie SFS pri SLS.

Svoje vedecké výsledky publikovala v početných vedeckých časopisoch. Podľa záznamov z databázy evidencie publikačnej činnosti zamestnancov UK (EVIPUB) zo dňa 4. januára 2019 ich počet dosiahol 429. Spomedzi starších knižných publikácií vyberám dve:

- **Vitková Z.** Úvod do farmakokinetickej analýzy, 1. vydanie. Bratislava: STU 2002; 121 s. ISBN 80-227-1766-5 a
- Šubová M, **Vitková Z.** Formulácia liekovej formy pre dermálnu aplikáciu, nesteroidného antiflogistika a látok

s lokálne anestetickým účinkom. 1.vydanie. In: Pokroky vo farmácii 3: Farmácia. Bratislava: Univerzita Komenského 2008; 258–379. ISBN 978-80-223-2461-8

Okrem toho v ostatných rokoch vydala sedem ďalších monotematických učebníc, resp. monografií, ktoré vyvolali veľký záujem aj u farmaceutov v Českej republike a v teréne.

Ide o tieto publikácie:

- **Vitková Z, Herdová P.** Extrakčné metódy vo farmaceutickej technológii. 1. vydanie. Bratislava: FELIA 2014; 123 s. ISBN 978-80-971512-1-8
- **Vitková Z, Herdová P, Vitko A.** Farmakokinetika a farmakodynamika z pohľadu farmaceutickej technológie (prístup *in silico*). 1. vydanie. Bratislava: FELIA 2016; 219 s. ISBN 978-80-89824-03-8
- **Vitková Z, Herdová P.** Rektálne a vaginálne lieky. 1. vydanie. Bratislava: FELIA 2016; 120 s. ISBN 978-80-89824-02-1
- **Vitková Z, Herdová P.** Roztoky. 1. vydanie. Bratislava: FELIA 2017; 100 s. ISBN 978-80-89824-08-3
- **Vitková Z, Herdová P.** Dermálne polotuhé lieky. 1. vydanie. Bratislava: FELIA 2017; 130 s. ISBN 978-80-89824-07-6
- **Vitková Z, Oremusová J, Vitko A, Matušová D.** Fyzikálno technologické princípy suspenzií. 1. vydanie. Bratislava: FELIA 2018; 104 s. ISBN 978-80-89824-09-0
- **Vitková Z, Oremusová J, Vitko A, Matušová D.** Fyzikálno-technologické princípy Emulzií. 1. vydanie. Bratislava: FELIA 2019; 113 s. ISBN 978-80-89824-10-6

Prirodzená tvorivosť a záujem o vedecké problémy u pani docentky neutícha. Okrem bohatej publikačnej činnosti oponuje karentované publikácie, dizertačné a habilitačné práce. V oblasti farmakokinetického a farmakodynamického modelovania úzko spolupracuje s výskumnou skupinou pre biokybernetiku na Fakulte

elektrotechniky a informatiky STU v Bratislave. Z tejto spolupráce už vzniklo niekoľko spoločných karentovaných publikácií.

Pani doc. Zuzana Vitková pôsobila aj ako hlavná odborníčka MZ SR pre farmaceutickú technológiu, členka pracovnej skupiny akreditačnej komisie MZ SR, členka Technologickkej sekcie SFS, podpredsedníčka Spoločnej odborovej komisie doktorandského štúdia vo vednom odbore Galenická farmácia, podpredsedníčka Odborovej komisie v študijnom odbore Galenická farmácia, predsedníčka komisie pre štátne skúšky v odbore Farmaceutická technológia a v odbore Sociálna farmácia a lekárenstvo. Päť funkčných období vykonávala funkciu tajomníčky AS FaF UK.

Vedecké a pedagogické výsledky pani docentky Zuzany Vitkovej boli ocenené Skarnitzlovou cenou za významnú publikačnú činnosť, medailou PhMr. Vladimíra J. Žuffu, zlatou a striebornou pamätnou medailou FaF UK a striebornou Galénovou medailou. V roku 2009

bola za vzdelávaciu, výskumnú a organizátorskú prácu ocenená Weberovou cenou SFS. V súčasnosti je čestnou členkou SFS.

Ako vidno, dosiahnuté výsledky jubilatky sú významné. Ako za študentských čias, tak aj teraz zostala osobným vzorom pre študentov a mladších kolegov. Je známa mimoriadnou precíznosťou, obetavosťou, pracovným entuziazmom a ochotou kedykoľvek pomôcť. Jej prednášky boli vždy precízne pripravené a vedecky fundované. Ako viem, jej bývalí diplomanti, rigorozanti či doktorandi s ňou udržiavajú osobné a vždy srdečné kontakty.

Na záver dovoľte, aby som v mene spolužiakov, spolupracovníkov a kolegov zaželel pani docentke RNDr. Zuzane Vitkovej, CSc., pevné zdravie, veľa pracovných úspechov a osobné šťastie.

J. Čižmárik

Životné jubileum prof. RNDr. Daniela Grančai, CSc.

V týchto dňoch sa dožíva významného životného jubilea 70-tich rokov dlhoročný vysokoškolský učiteľ a vedecký pracovník Katedry farmakognózie a botaniky Farmaceutickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave pán prof. RNDr. Daniel Grančai, CSc.

Jubilant pochádza z Lipian, kde navštevoval a ukončil základnú a strednú školu. Štúdium farmácie absolvoval v rokoch 1968–1973 v Bratislave a ukončil obhajobou diplomovej práce na tému: „Obsahové látky *Veratrum album* L.“ Ako čerstvý absolvent začal pôsobiť na FaF UK vo funkcii odborného asistenta. Rigoróznou prácu obhájil pod vedením prof. Tomka v roku 1976 a získal akademický titul doktor prírodovedy – RNDr. Následne bol prijatý na externú formu aspirantúry vo vednom odbore farmakognózia. V roku 1982 obhájil dizertačnú prácu na tému: „Izolácia a identifikácia látok z niektorých rastlín rodu *Veratrum* L.“ V roku 1993 na základe habilitačnej práce získal vedecko-pedagogickú hodnosť docenta farmakognózie. Po úspešnom inauguračnom konaní na Farmaceutickej fakulte VFU Brno bol na návrh Vedeckej rady prezidentom ČR Václavom Havlom menovaný profesorom vo vednom odbore farmakognózia.

Od začiatku pôsobenia na Farmaceutickej fakulte UK bola jeho profesionálna aktivita úzko spojená s Katedrou farmakognózie a botaniky, na ktorej od roku 1993 až do roku 2015 zastával funkciu vedúceho katedry.

V rámci magisterského štúdia bol prednášateľom a examinátorom predmetu farmakognózia. Jeho vzťah k študentom bol ústretový a korektný, z čoho vyplýva aj záujem vypracovať pod jeho vedením diplomové a iné

kvalifikačné práce. Úspešne viedol 76 diplomových a 93 rigorózných prác. Bol školiteľom šiestich PhD. študentov, ktorí štúdium úspešne ukončili.

Bol predsedom Spoločnej odborovej komisie pre odbor doktorandského štúdia 52-02-9 farmakognózia a Odborovej komisie pre študijný odbor 7.3.4. farmakognózia, členom Vedeckej rady Farmaceutickej fakulty UK, školiteľom doktorandského štúdia, gestorom pre rigorózne konanie v odbore farmakognózia, konzultantom pre rigorózne konanie, predsedom komisie pre rigorózne skúšky, pre štátne záverečné skúšky a obhajoby diplomových prác a členom komisie pre obhajoby dizertačných prác v študijnom odbore farmakognózia (Bratislava, Brno, Hradec Králové).

Predmetom jeho vedecko-výskumnej práce bola izolácia a identifikácia látok z vybraných druhov rastlín a štúdium ich biologickej aktivity. Medzi najdôležitejšie výsledky patrí izolácia dvoch nových alkaloidov – jervínu a veratroylyzgedenínu z podzemnej časti rastliny *Veratrum nigrum* L. (kýchavica čierna). Z nadzemnej časti rastliny *Veratrum album* subsp. *lobelianum* (BERNH.) SUESSENGUTH (kýchavica biela lobelová) izoloval poprvýkrát alkaloidy glukoveracintín, ramnoveracintín, tetrahydroveralkamín a ďalšie veratroylyzgedenín, veracintín, jervín, pseudojervín, izojervín, rubijervín. Okrem nich izoloval aj látky nealkaloidného charakteru, a to steroly (beta-sitosterol), aromatické kyseliny (veratrová, vanilová, škoricová, kávová, izoferulová, chlorogénová), dikarboxylové kyseliny (jantárová, fumarová) a deriváty flavónu (apigenín, chryzoeriol, tektochryzín, izoramnetín, luteolín, kvercetin, izalpinín, galangín).